

ŞİRKET VERGİ BORCUNDAN DOLAYI ORTAĞIN MAL VARLIĞINA HACİZ KONMASI

Şirket tüzel kişiliğinin ödenmeyen vergi borçlarından şirket ortak ve müdürlerinin sorumluluğu derece derece, 6183 sayılı yasada düzenlenmiştir. Şirket tüzel kişiliğinin ödenmeyen vergi borçlarından, öncelikle şirket tüzel kişiliği sorumludur. Başka bir deyimle, borç şirketin borcu olup, ortakların sorumluluğu daha sonraki safhalarda ancak şirketin toplam borcu içindeki ortağın şirketteki ortaklık payına göre ayrıca tartışılabilir. Birinci planda, şirket borcundan, şirket tüzel kişiliğinin mükellefiyeti söz konusudur. Şirketin mal varlığı, iş bu konu borcunu ödenebilecek düzeyde olmaması halinde ise, şirket müdürü bu defa ikinci planda sorumlu olacaktır. Şirket mal varlığından tahsil olanağı kalmayan ve şirket müdürlerinden de tahsil olanağı kalmayan borçlardan, şirket ortakları şirket içindeki payları nispetinde sorumludurlar.

BANKA HESAPLARINA BLOKE

Uygulamada; şirket borcu nedeniyle, mal varlığı araştırılmasına gidilmeden doğrudan şirket ortağı veya müdürünün banka hesaplarına blokaj konulması hukuken tartışmalı bir konudur. Uygulamada, vergi dairesi şirket müdürlerinin, şirket ortaklarının hesaplarına genel bir “borç listesi ile” haciz koymaktadırlar.

Bu genel borç döküm listesinde, o vergi dairesinin faaliyet alanındaki tüm borçlu mükellefler, o ilin içindeki tüm bankaların, merkezlerine yollanmaktadır. Banka bölge müdürlükleri de, kendileri ve bağlı olan tüm şubelere (il-ilçe) bu borçlular listesini yollayıp, tebliğ etmektedir. Sonuçta, o anda bankada, borçlu bireysel kişinin

veya tüzel kişiliğin borcu var ise, bu meblağ bloke edilerek, bekletilmektedir.

Özetle, borçlu şirket bu parayı çekememekte veya şirket ortağının şahsi hesabına bu blokaj konulmuş ise bu para şirket ortağına banka tarafından ödenmemektedir. Bu paranın ödenebilmesi için banka, vergi dairesinden ilişiksiz yazısı getirilmesini şirket ortağından istemektedir.

Bu uygulama hukuken tartışmaya açık bir konu olup, esasen hukuken geçerli bir mevduat haczi veya bloke etme işlemi değildir. Benzeri bir uygulamayı yurt dışı yasağı uygulamasında da yaşanabilmektedir.

Yüksek Mahkeme Danıştay, vermiş olduğu pek çok kararında, Limited Şirketteki paylarını bütün hak, alacak ve borçları ile birlikte devreden ortağa şirket borcu nedeniyle ödeme emri tebliğ edilemeyeceğine karar vermiştir.

Yine, İzmir, 4.Mahkemesinin vermiş olduğu bir kararda da, ortaya konulan yurt dışı yasağını iptal etmiştir. Bu durumda, pay devri yaparak, bu pay devrini de, Ticaret Siciline bilgi amaçlı olarak bildirmiş ortak için şirket borcu nedeniyle hiçbir ödeme emri düzenlenemez. Yargı kararları da, bu yönde müstakar hale gelmiş bulunmaktadır

- 1. a)** Şirket borcu nedeniyle, şirket ortakları, şirket müdürleri nezdinde, doğrudan haciz koyma, mevduat, banka hesaplarına bloke koyma, şirket ortağının özel otosuna haciz koyma vs. uygulamalar hukuka uyarlı değildir. Öncelikle, şirket borcunun ortaklar veya müdürler açısından ferdileştirilmesi gerekir. İşte bu ferdileştirme işlemleri yapılmadan, doğrudan ortaklara haciz, banka hesaplarına bloke konulamaz. Şirket borcundan dolayı, ortaklara veya müdürlere ödeme emri tanzim ve tebliğ edilmeden yapılan bütün işlemler hatalıdır.
- 2. b)** Keza, 6183 Sayılı yasanın 35. md. göre de, şirket

borçlarından dolayı sorumluluklar, ortakların koydukları sermaye payı ve taahhüt ettikleri sermaye miktarı da önem taşımaktadır. Ancak, daha önce şirket müdürünün durumunda önem taşır. Şirket borcunun, bireyselleştirilerek, öncelikle şirket müdürüne ödeme emri yollanmadan, şirket müdürünün banka hesaplarına blokaj konulamaz.

3. c) Bir başka önemli husus ise, konulan hacizlerin tekrar çözülmesi sırasında ise, ilgili vergi dairesine borç ödenmesine rağmen hacizler çözülmekte, o mükellefin başka başkaca vergi dairelerinde borcu olup/olmadığı, ortağı olduğu şirketlerin vergi borcu var mı? gibi araştırmalar yapılması sonucuna göre, hacizlerin çözülüp/çözülmeceğine karar verilebilmektedir.